Natuurtoets watergang langs Cyclamenweg te Bleiswijk

Definitief

Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard

Grontmij Nederland B.V.
Waddinxveen, 4 september 2012

Verantwoording

Titel	:	Natuurtoets watergang langs Cyclamenweg te Bleiswijk
Subtitel	:	
Projectnummer	:	290827
Referentienummer	:	GM-
Revisie	:	0
Datum	:	27 augustus 2012

Auteur(s)	:	ir. K.C. Smith
E-mail adres	:	karin.smith@grontmij.nl
Gecontroleerd door	:	drs. E.F. Thomassen
Paraaf gecontroleerd	:	
Goedgekeurd door	:	ing. M.A. Stofberg
Paraaf goedgekeurd	:	
Contact	:	Grontmij Nederland B.V. Coenecoop 55 2741 PH Waddinxveen Postbus 190 2740 AD Waddinxveen T +31 182 62 55 00 F +31 182 62 55 10 www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4
1.1 Aanleiding en doel 4
1.2 Plangebied 4
1.3 Projectomschrijving 4

2 Toetsingskader 5
2.1 Inleiding 5
2.2 De Natuurbeschermingswet 5
2.3 Flora- en faunawet 6
2.4 Provinciaal beleid 7
2.4.1 Algemeen 7
2.4.2 Rode lijsten 8

3 Resultaten 10
3.1 Inventarisatie methode 10
3.1.1 Bronnenonderzoek 10
3.1.2 Oriënterend veldbezoek 10
3.1.3 Veldinventarisaties 10
3.2 Natuurbeschermingswet 11
3.3 Provinciaal beleid 11
3.4 Flora- en faunawet 12
3.4.1 Flora 12
3.4.2 Vogels 12
3.4.3 Zoogdieren 12
3.4.4 Reptielen en amfibieën 13
3.4.5 Vissen 13

4 Conclusie & aanbevelingen 15
4.1 Natuurbeschermingswet 15
4.2 Provinciaal beleid 15
4.3 Flora- en faunawet 15
4.4 Aanbevelingen 15

5 Literatuurlijst 16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard is voornemens om de waterafvoer vanuit de Oeverbuurtse Polder te Bleiswijk en de bergingscapaciteit te vergroten. Hier worden diverse maatregelen voor getroffen.

In Nederland is het verplicht om alle ruimtelijke ingrepen te toetsen aan de vigerende natuurwetgeving. Grontmij is daarom gevraagd om een natuurtoets uit te voeren, zodat de mogelijkheden en randvoorwaarden voor het graven van een nieuwe watergang langs de Cyclamenweg vanuit de Natuurwetgeving inzichtelijk worden.

In deze natuurtoets worden, op basis van bestaande informatie, een oriënterend veldbezoek en gerichte veldinventarisaties de natuurwaarden van het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving in beeld gebracht. De natuurtoets geeft inzicht in de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing in het kader van de FF-wet, een Natuurbeschermingswet vergunning of een Nee-tenzij toets EHS. De natuurtoets vormt daarmee de basis voor eventuele verdere procedures in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur

1.2 Plangebied

Het plangebied ligt in ten noorden van Bleiswijk langs de Cyclamenweg (figuur 1). De Cyclamenweg ligt ten westen van de dorpskern Bleiswijk.

Figuur 1: Globale ligging plangebied, rood omkaderd

1.3 Projectomschrijving

Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard is voornemens een aantal maatregelen te treffen ter verbetering van de waterafvoer vanuit de Oeverbuurtse Polder te Bleiswijk en ter vergroting van de bergingscapaciteit. Om dit te kunnen realiseren worden diverse maatregelen getroffen, die in het programma 'Peil 2010' staan beschreven. Eén van die maatregelen betreft het realiseren van een watergang langs de Cyclamenweg. Hiervoor hoeven geen gebouwen gesloopt te worden of bomen gekapt.

2 Toetsingskader

2.1 Inleiding

De wet- en regelgeving voor natuur is in Nederland onderverdeeld in gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en wordt geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet). Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. In de NB-wet en de FF-wet zijn de belangrijkste bepalingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijnen geïmplementeerd. Daarnaast zijn er ook provinciaal beschermde gebieden en soorten. Concreet komen in de voorliggende natuurtoets de volgende beschermingskaders aan bod:

- De Natuurbeschermingswet;
- De Flora- en faunawet;
- De bescherming van de EHS.

2.2 De Natuurbeschermingswet

Handelingen die leiden tot (significante) negatieve effecten op de natuurwaarden binnen Natura 2000-gebieden mogen niet plaatsvinden zonder vergunning (artikel 19d, eerste lid).

Voor alle Natura 2000-gebieden worden beheerplannen opgesteld, waarin wordt vastgesteld hoe en wanneer de doelen voor een gebied gehaald worden (instandhoudingdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer), die geen significante schade toebrengen aan de natuurwaarden, worden in een beheerplan opgenomen. Voor deze activiteiten dient een toetsing bestaand gebruik te worden uitgevoerd, waarbij de bestaande activiteiten ingedeeld zijn in één of meerdere categorieën:

1. Gebruiksvorm in beheerplan zonder wijzigingen/maatregelen;
2. Gebruiksvorm in beheerplan met wijzigingen/maatregelen;
3. Gebruiksvorm niet in beheerplan, vergunningsprocedure;
4. Gebruiksvorm niet in beheerplan.

Als het project niet is vermeld in het beheerplan en niet kan worden beschouwd als “bestaand gebruik”, betekent dat na moet worden gegaan in hoeverre een vergunning nodig is door middel van een voortoets. Het toetsingsschema van de Natuurbeschermingswet geeft de te nemen stappen weer, doch om één en ander wat te verduidelijken daarom een korte toelichting.

De voortoets geeft een indicatie of de geplande werkzaamheden leiden tot (significante) negatieve effecten op de gekwalificeerde habitattypen en habitatsoorten aan de hand van checklists van het Regiebureau Natura 2000. De volgende uitkomsten zijn mogelijk:

1. *Geen te verwachten negatieve effecten*, een vergunning is niet nodig.
2. *Negatief, niet significant effect verwacht.* In deze situatie wordt een verslechteringtoets voorgeschreven. Dit is een verdiepingslag van de voortoets met tevens hierin een voorstel voor mitigerende maatregelen. Deze toets heeft twee uitkomsten:
    a. *De verslechtering is aanvaardbaar,* de vergunning wordt door bevoegd gezag verleend.
    b. *De vergunning is niet aanvaardbaar,* de vergunning wordt geweigerd.
3. *Significant negatief effect verwacht*. In deze situatie wordt een passende beoordeling voorgeschreven. Op basis van de beste wetenschappelijke kennis en het nemen van mitigerende maatregelen worden alle aspecten van de activiteit op zichzelf en in combinatie van cumulatieve activiteiten of plannen getoetst. De passende beoordeling heeft twee uitkomsten:

a. *Er treedt een niet significante verslechtering*, vergunning wordt verleend.
b. *Er treedt een significant effect op*, dan wordt een ADC-toets voorgeschreven bestaande uit een onderzoek naar Alternatieven, **Dwingende redenen van groot openbaar belang** en Compensatie van de verloren gaande waarden. Er zijn dan twee situaties:
    i. *Het voldoet aan de ADC-voorwaarden*, vergunning wordt verleend.
    ii. *Het voldoet niet hieraan*, vergunning wordt geweigerd.

2.3 Flora- en faunawet

Ter bescherming van de Nederlandse flora en fauna is sinds 1 april 2002 de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is gericht op de duurzame instandhouding van soorten planten en dieren. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de oude Natuurbeschermingswet 1968. In de Flora- en faunawet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de Flora- en faunawet gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8
Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9
Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10
Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11
Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12
Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstelling en ontheffing
Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 11 en 13. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. De bescherming van de broedvogels heeft een apart beschermingsregime en zijn sinds 25 augustus 2009 onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 5 en overige soorten.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV (thans EL&I) goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend tijdens het broedseizoen. Van een aantal soorten zijn vogelnesten en bijbehorend functionele leefgebied jaarrond beschermd en staan op de '*Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten*' van het ministerie van EL&I. Het betreffen broedvogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 en in bepaalde gevallen ook van de beschermingscategorie 5. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3).Bescherming van broedvogels uit categorie 5 is jaarrond van toepassing indien ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de soort lokaal zeldzaam is, als er bij een verstoring geen alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn of als het aanbieden van een alternatieve (kunstmatige) nestlocatie niet mogelijk is.

In de natuurtoets wordt getoetst welke verbodsbepalingen overtreden worden bij de uitvoering van het plan. Afhankelijk van het beschermingsniveau van de soort moet voor de overtreding van de verbodsbepaling al dan niet een ontheffing aangevraagd worden en of volgens een goedgekeurde gedragscode worden gewerkt.

2.4 Provinciaal beleid

2.4.1 Algemeen

De doelen en bescherming van de EHS is op landelijk niveau beleidsmatig vastgelegd in de Nota Ruimte. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheersgebieden en robuuste ecologische verbindingszones. De wettelijke bescherming (WRO) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het "nee, tenzij-principe". In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projec-

ten in de EHS te realiseren. Hoewel de EHS saldobenadering in de Nota Ruimte is beschreven gaan de provincies hier op verschillende manieren mee om.

Binnen de provincie Zuid-Holland kent de EHS geen 'externe werking'. Toetsing dient alleen plaats te vinden voor ingrepen binnen de grenzen van de (P)EHS.

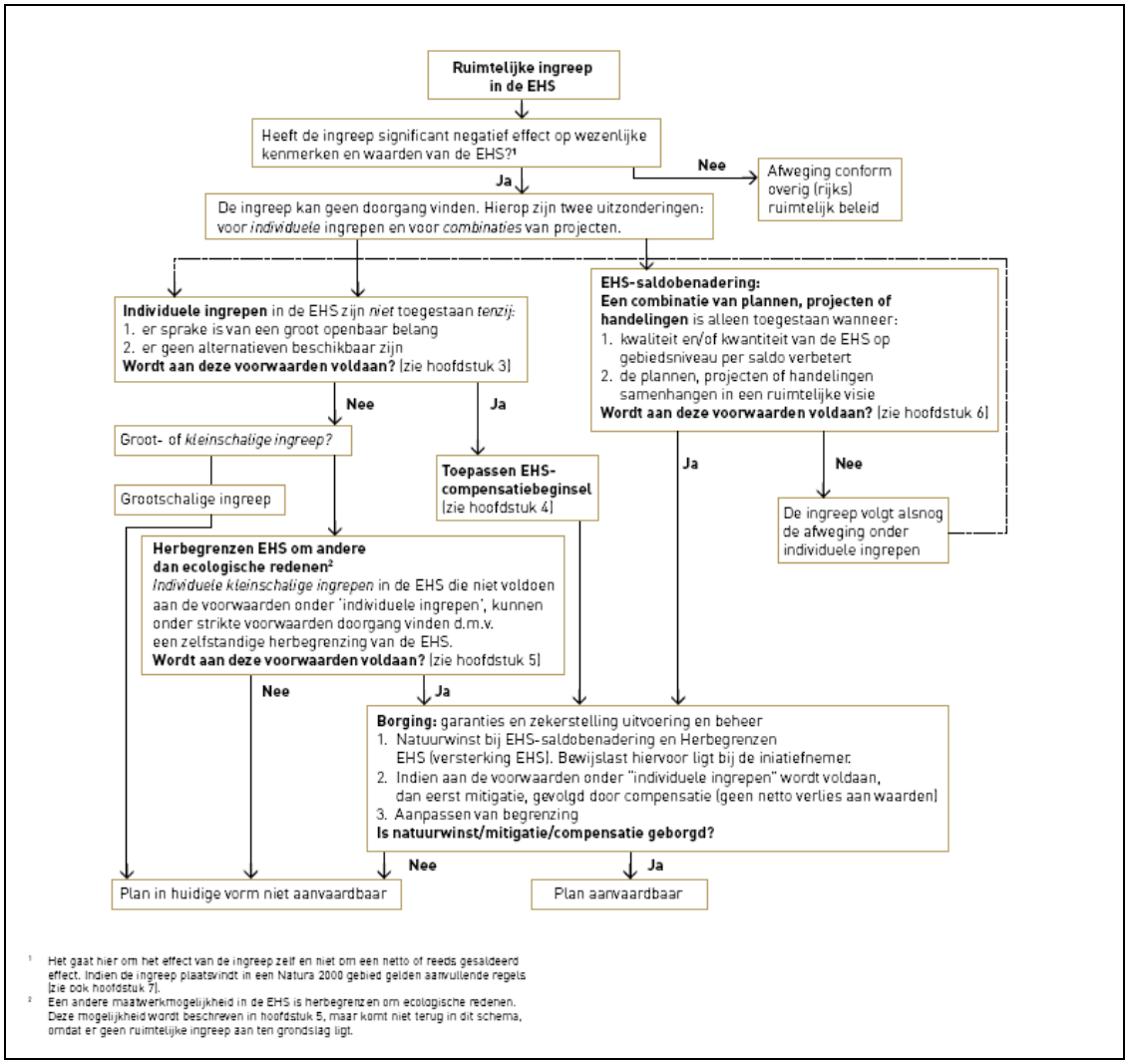

Figuur 2: Het "nee, tenzij"-principe van het compensatiebeginsel.

De natuurtoets geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'.

2.4.2 Rode lijsten

Op basis van het *Verdrag betreffende het behoud van wilde planten en dieren en hun natuurlijke leefmilieu in Europa van 19 september 1979* (Verdrag van Bern) is onder andere in Nederland per soortgroep een zogeheten Rode Lijst samengesteld aan de hand van de trend en zeldzaamheid op wereldschaal en de Nederlandse situatie. De op de Rode Lijst opgenomen soorten zijn in vijf categorieën ingedeeld; *gevoelig, kwetsbaar, bedreigd, ernstig bedreigd* en *uitgestorven*. Plaatsing van een soort op de Rode Lijst betekent niet dat deze soorten beschermd zijn binnen de Flora- en faunawet, doch indien de soort is beschermd en tevens is geplaatst op de Rode lijst kan dit van invloed zijn op de bepaling van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort en daarmee op de beoordeling van ontheffingaanvragen.

Coalitie biodiversiteit 2010
Natuur staat op veel plaatsen in Nederland en ook elders onder druk. Door het intensieve gebruik van onze omgeving verdwijnen steeds meer soorten. Maar een gezond ecosysteem wordt juist gekenmerkt door een hoge biodiversiteit. Deze rijkdom aan soorten is voor mensen van groot belang. Grontmij levert een bijdrage aan het behoud van soortenrijkdom en maakt deel uit van de Coalitie Biodiversiteit 2010.

Natuur komt niet alleen voor in natuurgebieden, maar grote diversiteit wordt ook vaak aangetroffen in tuinen, parken en bouwterreinen! Om de natuurwaarden te behouden en te versterken hebben het rijk en provincies herstelopgaven geformuleerd. Het voornemen is om de achteruitgang van de biodiversiteit in 2010 stop te zetten. Hiertoe heeft de Coalitie Biodiversiteit 2010 het Verdrag van Amersfoort ondertekend. De coalitie bestaat uit provincies, gemeenten, NGO's en bedrijven. Grontmij Nederland BV tekenende in november 2009 als eerste advies- en ingenieursbureau het Verdrag van Amersfoort en behoort tot de Coalitie Biodiversiteit 2010.

Door het Verdrag te ondertekenen geeft de ondertekenaar aan zich actief te zullen inspannen om de biodiversiteit te verhogen. Grontmij neemt dan ook graag het initiatief binnen projecten om zoveel mogelijk aan de biodiversiteit bij te dragen. Hierbij kunt u denken aan het opzetten van ecologische knelpuntenanalyses, het adopteren van een voor de gemeente karakteristieke plant- of diersoort en natuurbeheerplannen voor parken en bedrijfsterreinen. Deze projecten richten zich niet alleen op natuurgebieden maar ook op binnenstedelijke wijken, industrieterreinen, kantorenpark of intensieve agrarische gebieden. Vaak kunnen door kleine aanpassingen of toevoegingen in een project, zoals aangepast bermbeheer, speciale armaturen van lichtmasten, faunapassages en natuurvriendelijke oevers, al winst worden behaald voor de biodiversiteit. Onder de aanbevelingen geven wij dan ook alvast een voorschot op de mogelijkheden om in het kader van dit project de biodiversiteit te versterken!

3 Resultaten

3.1 Inventarisatie methode

3.1.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te krijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde gebieden, weidevogelgebieden en soorten in het plangebied en omgeving.

Voor de ligging van de EHS, weidevogelgebieden en andere provinciale natuurgebieden is gebruikt gemaakt van de website van de provincie. Informatie over Natura2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten is afkomstig uit de gebiedendatabase van het ministerie van Economische zaken Landbouw & Innovatie.

Voor het bepalen van de mogelijk aanwezige natuurwaarden is gebruik gemaakt van beschikbare data met betrekking tot de verspreiding van soorten van verschillende gegevensbeherende organisaties, zoals stichting RAVON en de Zoogdierenvereniging. Voor deze natuurtoets is aanvullende informatie gezocht op www.waarneming.nl.

3.1.2 Oriënterend veldbezoek

Op 1 juni 2012 is een veldbezoek uitgevoerd door K.C. Smith, een ter zake kundig ecoloog van Grontmij. Het doel van een oriënterend veldbezoek is het onderzoeksgebied te beoordelen op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten.

Door de informatie uit het bronnenonderzoek te combineren met informatie uit het veldbezoek ontstaat een goed beeld van het actueel voorkomen van beschermde soorten in het gebied en de aanwezigheid van potentieel leefgebied van beschermde soorten.

3.1.3 Veldinventarisaties

Vissen

Op 18 juni 2012 is een visinventarisatie uitgevoerd door S. Moedt, een ter zake deskundige van Grontmij op het gebied van vissen. De wateren zijn bemonsterd met behulp van een RAVON-schepnet. Tijdens de inventarisatie is elke 10 meter een aantel scheppen of steken gedaan in de watergang, met extra aandacht voor interessante habitats. Ook aangrenzende watergangen zijn geïnventariseerd.

Rugstreeppad

De inventarisatie naar rugstreeppad is uitgevoerd door S. Moedt en P. Spannenburg, ter zake deskundigen van Grontmij op het gebied van amfibieën.
De dag voor de start van de inventarisatie is op een ijklocatie vastgesteld dat de omstandigheden voor kooractiviteit onder rugstreeppadden geschikt zijn. Het gehele plangebied is vervolgens te voet geïnspecteerd op geschiktheid voor rugstreeppad. Rond de schemering is geluisterd naar kooractiviteit van de rugstreeppad. Nadat bleek dat er geen kooractiviteit plaatsvond, is getracht niet-roepende mannetjes tot roepen aan te zetten door opnames van roepende rugstreeppadden af te spelen. In totaal zijn 3 avondrondes uitgevoerd bij geschikte weersomstandigheden.

Ronde	Daum	Zake deskundige
1	18 juni 2012	S. Moedt
2	4 juli 2012	P. Spannenburg
3	11 juli 2012	P. Spannenburg

3.2 Natuurbeschermingswet

Bronnenonderzoek

Na raadpleging van de gebiedendatabase van het ministerie van EL&I (www.rijksoverheid.nl) is gebleken dat het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied het gebied De Wilck betreft. Dit Natura2000 gebied ligt op circa 12 kilometer afstand van het plangebied (figuur 3). Gezien de afstand is een ecologische relatie tussen het plangebied en het Natura2000 gebied uit te sluiten.

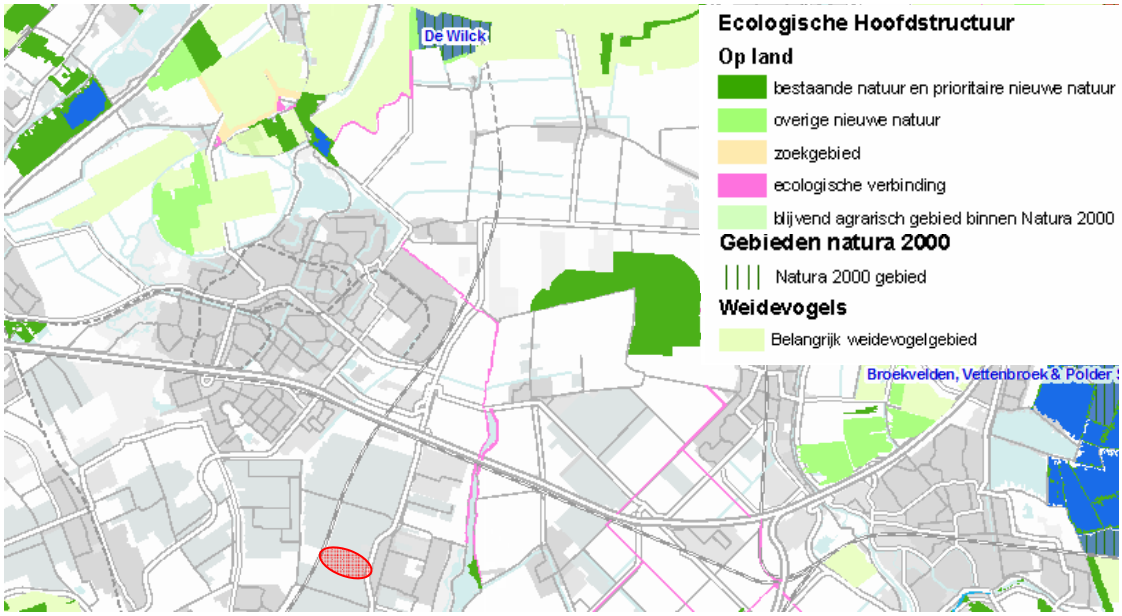

Figuur 3. Globale ligging plangebied (rood) ten opzichte van het Natura2000 gebied De Wilck.

3.3 Provinciaal beleid

Bronnenonderzoek

Na raadpleging van de informatie bij de Provincie Zuid-Holland is gebleken dat het dichtstbijzijnde (P)EHS gebied op circa 1,8 kilometer afstand ligt en het Koornmolegat betreft. Op circa 2 kilometer afstand ligt de ecologische verbinding Hoge Bergse Bos (figuur 4). Op circa 7 kilometer ten noorden van het plangebied ligt een belangrijk weidevogelgebied.

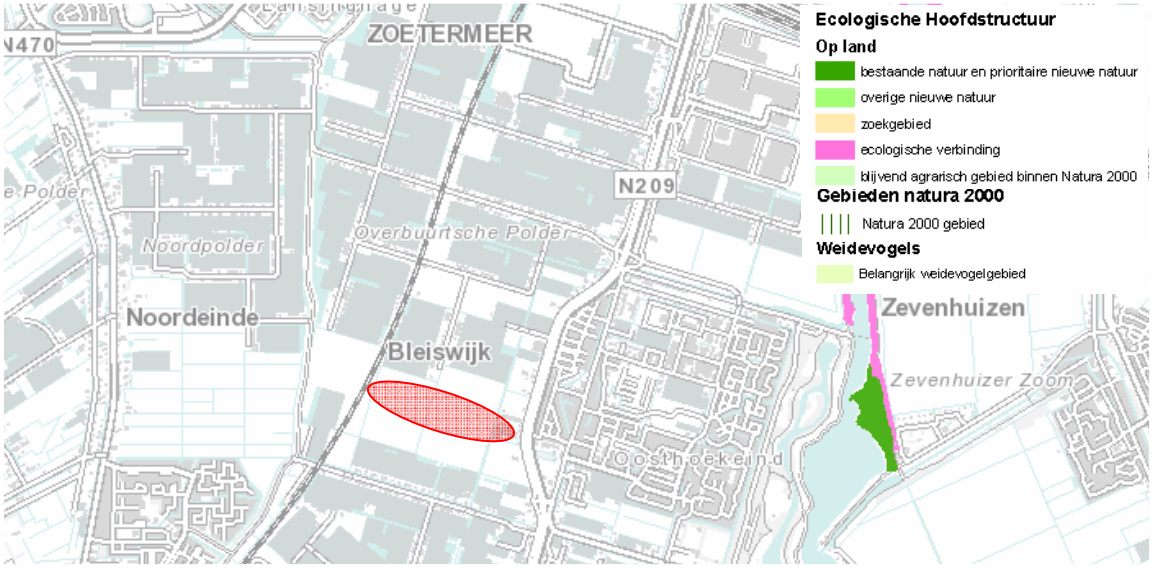

Figuur 4. Globale ligging plangebied (rood) ten opzichte van het (P)EHS en belangrijke weidevogelgebieden.

Effecten
Omdat de werkzaamheden buiten de (P)EHS gebied uitgevoerd worden, zijn alleen effecten mogelijk in het kader van de externe werking. Aangezien binnen de provincie Zuid-Holland de (P)EHS geen ‘externe werking’ kent, is toetsing van de (P)EHS en ecologische verbinding op externe werking niet noodzakelijk.

3.4 Flora- en faunawet

3.4.1 Flora

Bronnenonderzoek en veldbezoek
In de literatuur is een waarneming bekend uit 2012 van een zwanenbloem (tabel 1 FF-wet) en brede wespenorchis (tabel 2 FF-wet) in de omgeving.
Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Het gebied waar de watergang gerealiseerd moet worden, bestaat deels uit bouwland en deels uit een grondbult die begroeid is met grassen, papavers en klavers. Direct langs de weg ligt nu een greppel, die deels van het jaar droog ligt en geheel begroeid is met riet. Voor beschermde planten als de zwanenbloem en brede wespenorchis, geen geschikte leefgebied. Aangezien geen beschermde planten in het plangebied groeien is verdere toetsing aan de wetgeving niet noodzakelijk.

3.4.2 Vogels

Bronnenonderzoek en veldbezoek
In de literatuur zijn onder andere waarnemingen bekend van (water)vogels als dodaars, visdief, wielewaal, lepelaar, kleine karekiet, oeverzwaluw, blauwborst, tafeleend, kuifeend, bruine kiekendief, torenvalk en scholekster in de omgeving.
Tijdens het veldbezoek zijn geen broedende vogels aangetroffen in het plangebied. Jaarrond beschermde nesten zijn door gebrek aan geschikt habitat uit te sluiten. Mogelijk broeden nabij het plangebeid wel vogels.

Effecten
Door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden gaat potentieel broedgebied verloren voor algemene vogels. Daarnaast kunnen vogels die in de omgeving broeden verstoord worden tijdens de werkzaamheden.

Toetsing aan de wetgeving
In het kader van de Flora- en faunawet is het niet toegestaan broedvogels te verstoren. Verstoring van mogelijk aanwezige broedende vogels binnen en in de directe omgeving van het plangebied is te voorkomen door buiten het broedseizoen te werken. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli. Vogels kunnen echter ook eerder of later broeden. Als de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, moet voor aanvang van de werkzaamheden gecontroleerd worden op het voorkomen van broedende vogels in het plangebied en de directe omgeving. Als er geen vogels broeden, kunnen de werkzaamheden uitgevoerd worden.

3.4.3 Zoogdieren

Bronnenonderzoek en veldbezoek
In de literatuur zijn waarnemingen bekend van de vos, haas, konijn, veldmuis en bunzing (allen tabel 1 FF-wet). Tevens zijn waarnemingen bekend van de rosse vleermuis, laatvlieger en gewone dwergvleermuis (tabel 3 FF-wet) in de omgeving.
Tijdens het veldbezoek is geen leefgebied aangetroffen voor vleermuizen. Lijnelementen en belangrijke foerageergebieden zijn niet aanwezig. Ook zijn er geen mogelijke verblijfplaatsen aanwezig, zoals bomen en gebouwen.

Effecten
Door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden gaat potentieel leefgebied verloren voor de vos, haas, konijn, veldmuis en bunzing. Tevens worden deze soorten mogelijk verstoord zodra de werkzaamheden van start gaan en kunnen sommige onbedoeld gedood worden.

Toetsing aan de wetgeving
Voor algemene soorten (tabel 1 FF-wet) geldt een vrijstelling voor werkzaamheden die vallen onder de ruimtelijke ontwikkeling. Het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk. De zorgplicht blijft wel van toepassing.

3.4.4 Reptielen en amfibieën

Bronnenonderzoek en veldbezoek
Uit de literatuur zijn waarnemingen bekend van de rugstreeppad (tabel 3 FF-wet), kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad in de omgeving. Waarnemingen van de ringslang in de polder Overbuurtsche Polder zijn niet aanwezig.

Veldinventarisatie
Gedurende de veldinventarisaties is geen rugstreeppad aangetroffen.

Effecten
De kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad kunnen verstoring ondervinden zodra de nieuw gegraven watergang in verbinding wordt gebracht met de Eerste Tocht.

Toetsing aan de wetgeving
Voor algemene soorten (tabel 1 FF-wet) geldt een vrijstelling voor werkzaamheden die vallen onder de ruimtelijke ontwikkeling. Het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk. De zorgplicht blijft wel van toepassing.

3.4.5 Vissen

In de literatuur zijn waarnemingen bekend van de kleine modderkruiper. Voor de aanleg van de ZoRo- busbaan, is voor deze soort een ontheffing in 2008 verleend in het kader van de FF-wet. Deze locatie ligt nabij de Eerste Tocht.

Veldinventarisatie
Gedurende de veldinventarisaties zijn naast de kleine modderkruiper (tabel 2) ook de niet beschermde soorten karper, zeelt en driedoornige stekelbaars aangetroffen.

Effecten
De kleine modderkruiper kan verstoring ondervinden bij de werkzaamheden om de nieuw gegraven watergang in verbinding te brengen met de Eerste Tocht.

De kleine modderkruiper, is (zeer) gevoelig voor verstoring door geluid, licht, trilling en optische verstoring. Ook als werkzaamheden worden uitgevoerd in buiten de watergang en de oevers en er dus geen sprake is van vernietiging van leefgebied, kan deze soort verstoring ondervinden. Gezien het type werkzaamheden is er in het voorliggende geval sprake van minimale trillingen. De aanwezige vissen zullen geen schade ondervinden aan hun zwemblaas, waarvan bekend is dat deze door sterke drukgolven (veroorzaakt door bijvoorbeeld een explosie of heiwerkzaamheden) beschadigd kan raken.
Na verbinding van de nieuwe watergang met de Eerste Tocht ontstaat er meer leefgebied voor de soort.

Toetsing aan de wetgeving
De kleine modderkruiper ondervindt mogelijk verstoring bij de werkzaamheden waarbij de nieuw gegraven watergang verbonden wordt met de Eerste Tocht. Door het treffen van mitigerende maatregelen is verstoring te voorkomen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De te treffen mitigerende maatregel is:

- De verbinding realiseren in de periode augustus-november of maart.

Als dit niet mogelijk is, dan moeten ecologische werkprotocollen opgesteld worden, die voortkomen uit een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. Voor deze werkzaamheden kan gewerkt worden volgens de Gedragscode voor Waterschappen. Als dit ook niet mogelijk is, dan moet een ontheffing aangevraagd worden.

Overige beschermde soorten
In de literatuur zijn geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden.

Gedurende het veldbezoek is ook geen geschikt habitat aangetroffen, bestaande uit bijvoorbeeld sloten met krabbenscheervelden, bloemrijke ruigte, structuurrijke oevers en dichtbegroeide heiden.

4 Conclusie & aanbevelingen

4.1 Natuurbeschermingswet

Het plangebied bevindt zich niet binnen invloedsfeer van Natura2000 gebied. Negatieve effecten vanuit de voorgenomen ingreep op de instandhoudingsdoelen van het aanwezige Natura2000 gebied kunnen uitgesloten worden. Nadere procedures zijn niet noodzakelijk.

4.2 Provinciaal beleid

De werkzaamheden worden buiten de EHS uitgevoerd. Het treffen van verdere procedures is niet noodzakelijk.

4.3 Flora- en faunawet

In het plangebied zijn algemene soorten (tabel 1 FF-wet) te verwachten. Voor deze algemene soorten geldt een vrijstelling. Het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

Er bevinden zich diverse (broed)vogels binnen het plangebied. Indien werkzaamheden buiten het broedseizoen (+/-15 maart tot +/- 15 juli) plaatsvinden, zullen geen verbodsbepalingen ten aanzien van vogels worden overtreden. De genoemde periode is overigens niet wettelijk vastgelegd. De Flora- en faunawet beschermt broedende vogels ongeacht de tijd van het jaar. Het verdient daarom aanbeveling dat als de werkzaamheden kort voor of kort na de genoemde periode plaatsvinden, het terrein wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van broedvogels. Ontheffing voor het uitvoeren van werkzaamheden op het moment dat er vogels broeden is niet mogelijk. Jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen zijn uitgesloten;

Voor kleine modderkruiper hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden mits voldoende mitigerende maatregelen getroffen worden om verstoring te voorkomen (de verbinding realiseren in de periode augustus-november of maart) of wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde Gedragscode.

4.4 Aanbevelingen

- Vanuit de zorgplicht is het noodzakelijk om die maatregelen te nemen die redelijkerwijs van de initiatiefnemer kunnen worden gevergd om nadelige gevolgen voor de aanwezige flora en fauna te beperken. Voor de meeste soorten geldt de ideale periode voor de uitvoering van werkzaamheden in de periode september t/m november. Verder 1 kant op werken zodat dieren kunnen uitwijken.
- Werkzaamheden buiten de kwetsbare (broed)periode (+/- 15 maart tot +/- 15 juli) van vogels uitvoeren om verstoring en dus een ontheffing te voorkomen. Het is noodzakelijk het terrein te controleren op de aanwezigheid van broedvogels, zodra werkzaamheden kort voor of kort na de genoemde periode plaatsvinden.
- De verbinding realiseren in de periode augustus-november of maart of werken volgens een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde Gedragscode om een ontheffingsaanvraag te voorkomen.

5 Literatuurlijst

Gebruikte literatuur

- Aa, H.G. van der. 2007. Lansingerland Overbuurtschepolder. Ecologische quickscan. RBOI, Rotterdam.
- Broekhuizen, S, Hoekstra, B., Laar, V. van en Thissen, J.B.M .1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV uitgeverij.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij & Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. 2002. Structuurschema Groen Ruimte. Ministerievan LNV & VROM, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2005a. Besluit inwerkingtreding AMVB art. 75 van de Flora- en faunawet. Vastgesteld d.d. 23 februari 2005. Staatsblad 2005.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2005b. Brochure “Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten”.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit. 2002. Flora- en faunawet. Vastgesteld d.d. 25 mei. Publicatie: Staatsblad d.d. 14 juli 1998. In werking getreden d.d. 1 april 2002.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2008. Ontheffing Flora- en faunawet artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c. FF/75C/2008/0502.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2007. Ontheffing Flora- en faunawet artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c. FF/75C/2007/0530.
- Nöllert, A. en Nöllert C. Amfibieëngids van Europa. 2001. Tirion Uitgevers bv, Baarn

Geraadpleegde internetsites

www.ivn.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.ravon.nl
www.waarneming.nl
www.rijksoverheid.nl
www.rotta-natuur.nl
www.zuid-holland.nl
www.nederlandsesoorten.nl